

Het bedenken van een verlicht absolutistisch bevel volgens de GIPS-methode

Inhoud

Doel van de opdracht	1
Benodigdheden	1
Printinstructies	2
Docentinstructie	3
Instructie.....	3
Stap 1: Gezamenlijk werken.....	3
Stap 2: Individueel werken	3
Stap 3: Positieve afhankelijkheid	4
Tijdens stap 3: Simultaan werken	4
Stap 4: Presentatie en discussie	5
Beoordelingscriteria.....	5
Eventueel: Reflectie op samenwerking.....	5
Werkblad Verlicht absolutistisch bevel	6
Invulblad Groepslid 1: titel en introductie van het bevel	10
Invulblad Groepslid 2: inhoudelijke argumenten	11
Invulblad Groepslid 3: het bevel zelf.....	12
Invulblad definitieve bevel.....	13

Doel van de opdracht:

Leerlingen leren de kenmerken van het verlicht absolutisme begrijpen en toepassen door samen te werken in een groep en zelf een bevel te formuleren dat voldoet aan de ideeën van de verlichte monarchen, waarbij ze de principes van coöperatief leren (GIPS) gebruiken. Ook te gebruiken in het kader van taalgericht vakonderwijs.

Benodigdheden:

- Pen en papier (of een computer/laptop)
- Bijgevoegde powerpoint voor instructie
- Het handboek of notities over verlicht absolutisme (om de theorie te ondersteunen)
- Werkblad leerlingen (zie bijlage)
- Invulblad leerlingen (zie bijlage)

Printinstructies:

Gebruik voor het printen de pdf zodat de bladzijdes niet verspringen.

- Werkblad: print bereik 6 – 9, in kleur, dubbelzijdig met een nietje erin, aantal evenveel als het aantal groepjes
- Invulblad 1: print pagina 10, zwart-wit, enkelzijdig
- Invulblad 2: print pagina 11, zwart-wit, enkelzijdig
- Invulblad 3: print pagina 12, zwart-wit, enkelzijdig
- Invulblad 4: print pagina 13, zwart-wit, enkelzijdig

Docentinstructie:

Leerlingen gaan in een groep werken aan het formuleren van een bevel dat een verlichte absoluut vorst zou kunnen uitvaardigen. Om ervoor te zorgen dat de samenwerking effectief is, gaan ze werken volgens de **GIPS-methode**: Gezamenlijk, Individueel, Positieve afhankelijkheid en Simultaan.

Tip: maak als docent zelf de groepjes, doe dit het liefst met een randomizer zoals Magister die aanbiedt of dmv getallen / ijsstokjes / briefjes etc. (groepjes van 3 is ideaal)

Totale duur van de werkvorm: 10 minuten voor instructie, ca 35 minuten voor het schrijven, 2 minuten per groepje om te presenteren → ca 60 minuten (zet een klok op het digibord of wijs leerlingen op de klok in het lokaal)

Instructie:

Gebruik de bijgevoegde powerpoint voor de instructie

Stap 1: Gezamenlijk werken

- **Doel:** Samenwerking op basis van gezamenlijke verantwoordelijkheid.
- **Actie:**
 - Leerlingen beginnen met het kiezen van een onderwerp voor het bevel (bijvoorbeeld: onderwijs, gelijkheid voor de wet, tolerantie, hervorming van belastingen).
 - Als groep gaan leerlingen samen ideeën verzamelen voor het bevel. Iedereen draagt bij aan de discussie over het thema, wat het doel van het bevel zou moeten zijn, en hoe het rechtvaardig en verlicht kan worden geformuleerd.
 - Leerlingen zorgen ervoor dat iedereen de kans krijgt om zijn of haar ideeën in te brengen en samen beslissen zij welk specifiek bevel zij gaan formuleren.
- **Duur:** 10 minuten om samen ideeën te verzamelen.

Stap 2: Individueel werken

- **Doel:** Elk groepslid draagt individueel bij aan de inhoud van het bevel, zodat iedereen actief meewerkt aan het eindresultaat.
- **Actie:**
 - Nadat het onderwerp en de hoofdlijnen van het bevel zijn vastgesteld, gaan de groepsleden ieder individueel een onderdeel van het bevel uitwerken. Bijvoorbeeld:

- 1 persoon schrijft de titel en de introductie.
- 1 persoon werkt de inhoudelijke argumenten uit waarom het bevel nodig is.
- 1 persoon schrijft het bevel zelf en de bijbehorende uitleg.
- Zorg ervoor dat leerlingen, terwijl zij individueel werken, de verlichte principes van rechtvaardigheid, wetenschap, en vooruitgang toepassen.
- **Duur:** 15-20 minuten om de individuele bijdrage op papier te zetten.

Stap 3: Positieve afhankelijkheid

- **Doel:** Samenwerking stimuleren door te zorgen dat de bijdragen van elk groepslid noodzakelijk zijn voor het eindresultaat.
- **Actie:**
 - Na het individueel werken komen de groepsleden weer samen en vergelijken ze hun onderdelen van het bevel.
 - Elk lid moet zijn of haar werk presenteren en de anderen kunnen feedback geven en verbeteringen voorstellen.
 - De groep moet ervoor zorgen dat alles goed samenkomt en logisch is. Ieders werk is afhankelijk van dat van de anderen – zonder iemands bijdrage zou het bevel incompleet zijn.
 - Leerlingen werken samen om het definitieve bevel te vormen, waarbij de ideeën van iedereen samenkomen in een samenhangend document.
 - Laat leerlingen weten dat de docent kiest wie zometeen aan de klas presenteert: ieder groepslid moet die presentatie dus kunnen doen.
- **Duur:** 10-15 minuten om het werk samen te voegen en het bevel te verbeteren.

Tijdens stap 3: Simultaan werken

- **Doel:** Tegelijkertijd werken, zodat alle groepsleden actief betrokken blijven bij het proces.
- **Actie:**
 - Tijdens de discussie en het samenvoegen van het bevel kunnen alle groepsleden tegelijkertijd actief deelnemen.
 - Dit betekent dat er geen lange wachttijden zijn voor de anderen – iedereen moet bijdraagt terwijl de anderen aan hun onderdelen werken.

- Terwijl de groep overlegt over de inhoud van het bevel, kan de notulist bijv. de laatste versie van het document bijwerken en tegelijk kunnen andere leden hun suggesties toevoegen.
- **Duur:** Gedurende het hele proces, maar vooral tijdens de feedbackfase.

Stap 4: Presentatie en discussie

1. Zodra de bevelen zijn geschreven, presenteren de groepen het bevel aan de klas.
2. Na de presentatie kunnen andere groepen vragen stellen of feedback geven over het bevel. Dit is een goed moment om te reflecteren op de samenwerking en het bevel zelf.

Beoordelingscriteria:

- Het bevel moet duidelijke verlichte principes bevatten (rationeel, rechtvaardig, vooruitstrevend).
- Het bevel moet een concrete en haalbare maatregel voorstellen die het welzijn van het volk ten goede komt.
- Het bevel gebruikt formele, krachtige taal passend bij een absolute vorst.
- Samenwerking volgens de GIPS-methode:
 - **Gezamenlijk:** Heeft iedereen actief bijgedragen aan het idee en de uitvoering?
 - **Individueel:** Heeft iedereen een individuele bijdrage geleverd aan het bevel?
 - **Positieve Interdependentie:** Was ieders werk noodzakelijk voor het eindresultaat?
 - **Simultaan:** Was iedereen tegelijkertijd actief betrokken bij het proces?

Eventueel: Reflectie op samenwerking:

- Hoe hebben jullie de GIPS-methode toegepast in de verschillende fasen van de opdracht?
- Wat ging goed in de samenwerking en waar zouden jullie de volgende keer anders kunnen werken?
- Hoe heeft de samenwerking bijgedragen aan de kwaliteit van het bevel?

Werkblad Verlicht absolutistisch bevel

Je gaat in een groep werken aan het formuleren van een bevel dat een verlichte absoluut vorst zou kunnen uitvaardigen. Jullie kruipen dus in de huid van zo'n vorst, zoals bijvoorbeeld Frederik de Grote, Maria Theresia van Oostenrijk of Catharina de Grote.

Volg de stappen op dit werkblad om zo uiteindelijk tot een goed opgebouwd bevel te komen.

Voordat je begint:

- Verdeel de rollen in de groep:
 - maak iemand tijdbewaarder: houdt de tijd per opdracht bij
 - iemand notulist: schrijft alle opmerkingen van groepsleden op en schrijft het definitieve bevel uit
 - iemand voorzitter: leest de opdrachten voor en maakt beslissingen als de groep er niet uitkomt
- Zorg dat iedereen een pen heeft en dat er bedacht is hoe jullie de tijd bewaren *zonder* een telefoon te hebben

Verlicht absolutisme

Lees de onderstaande punten over het verlicht absolutisme goed door:

- **Absolute macht:** De koning of vorst heeft de volledige controle en macht in het land. Dit betekent dat hij of zij beslissingen kan nemen zonder overleg met bijvoorbeeld een parlement.
- **Verlichte ideeën:** De vorst is geïnspireerd door de Verlichting en heeft interesse in het verbeteren van het welzijn van de bevolking. Dit kan gaan over onderwijs, rechtspraak, economie of godsdienst. (denk aan de uitspraak: "alles voor het volk, niets door het volk" van Voltaire)

- **Rationaliteit:** Beleid wordt genomen op basis van rede en wetenschap, niet door traditie of bijgeloof. De vorst wil het land vooruit helpen door het gebruik van verstandige en eerlijke wetten.
- **Tolerantie:** De vorst is redelijkerwijs tolerant tegenover verschillende geloofsovertuigingen en wil vrede in het land behouden.

Denk na over een situatie in je land waarin je als verlichte vorst een bevel zou moeten uitvaardigen. Dit bevel kan bijvoorbeeld gaan over:

- Onderwijs (bijvoorbeeld verplicht school voor kinderen van verschillende standen)
- Gelijke rechten (bijvoorbeeld hervorming van de wetgeving die de rechten van burgers beschermt)
- Economische hervormingen (bijvoorbeeld belastinghervorming of verbetering van infrastructuur)
- Religieuze tolerantie (bijvoorbeeld vrijheid van godsdienst)

Stap 1: Brainstorm (10 min.)

1. Begin met het kiezen van een onderwerp voor het bevel (bijvoorbeeld: onderwijs, gelijkheid voor de wet, tolerantie, hervorming van belastingen).
Tijd: 2 minuten

2. Als groep gaan jullie samen ideeën verzamelen voor het bevel. Iedereen draagt bij aan de discussie over het thema, wat het doel van het bevel zou moeten zijn, en hoe het rechtvaardig en verlicht kan worden geformuleerd.
Tijd: 6 minuten

3. Beslis samen welk specifiek bevel jullie gaan formuleren.
Tijd: 2 minuten

Stap 2: Individueel werken (20 minuten)

1. Nadat het onderwerp en de hoofdlijnen van het bevel zijn vastgesteld, gaan de groepsleden ieder individueel een onderdeel van het bevel uitwerken. *Gebruik hiervoor de bijgevoegde bladen.*
 1. 1 persoon schrijft de titel en de introductie.
 2. 1 persoon werkt de inhoudelijke argumenten uit waarom het bevel nodig is.
 3. 1 persoon schrijft het bevel zelf en de bijbehorende uitleg.
2. Zorg ervoor dat je, terwijl je individueel werkt, de verlichte principes van rechtvaardigheid, wetenschap, en vooruitgang toepast.

Tijd: 20 minuten

Stap 3: Samenvoegen (15 minuten)

1. Na het individueel werken komen jullie weer samen en vergelijken jullie je onderdelen van het bevel.
 1. Iedereen moet diens werk presenteren en de anderen kunnen feedback geven en verbeteringen voorstellen.
 2. Jullie zorgen samen dat alles goed samenkomt en logisch is.
 3. Werk samen om het definitieve bevel te vormen, waarbij de ideeën van iedereen samenkomen in een samenhangend document.
2. De notulist zorgt dat het definitieve bevel goed uitgeschreven is en schrijft dus tijdens de discussie ook mee.

Tijd: 15 minuten

Stap 4: Presentatie en discussie

1. Zodra je je bevel hebt geschreven, presenteert iemand uit je groep het bevel aan de klas. (Let op: je docent kiest wie er gaat presenteren, iedereen moet dit dus kunnen doen!)
2. Na de presentatie kunnen andere groepen vragen stellen of feedback geven over het bevel.

Beoordelingscriteria:

- Het bevel moet duidelijke verlichte principes bevatten (rationeel, rechtvaardig, vooruitstrevend).
- Het bevel moet een concrete en haalbare maatregel voorstellen die het welzijn van het volk ten goede komt.
- Het gebruik van formele, krachtige taal passend bij een absolute monarch.
- Samenwerking:
 - **Gezamenlijk:** Heeft iedereen actief bijgedragen aan het idee en de uitvoering?
 - **Individueel:** Heeft iedereen een individuele bijdrage geleverd aan het bevel?
 - **Positieve afhankelijkheid:** Was ieders werk noodzakelijk voor het eindresultaat?
 - **Simultaan:** Was iedereen tegelijkertijd actief betrokken bij het proces?

Invulblad Groepslid 1: titel en introductie van het bevel

Titel van het bevel:

Geef je bevel een officiële titel die kort en duidelijk is.

Introductie:

Leg kort uit waarom dit bevel nodig is en wat het doel ervan is. Zorg ervoor dat je ook aangeeft hoe het bevel bijdraagt aan het verbeteren van het land volgens de ideeën van de Verlichting.

Invulblad Groepslid 2: inhoudelijke argumenten

Inhoudelijke argumenten:

Maak een duidelijke opsomming van inhoudelijke argumenten waarom dit bevel nodig is. Welk probleem wordt er opgelost en waarom is dit precies een probleem? Gebruik hierbij de idealen van de Verlichting.

Invulblad Groepslid 3: het bevel zelf

Het bevel zelf:

Schrijf het bevel zoals het door de koning of vorst zou worden gepresenteerd. Gebruik een formele en krachtige toon, maar zorg ervoor dat de verlichte principes naar voren komen. Bijvoorbeeld:

- "Gezien de noodzaak van algemene verlichting en kennis voor het welzijn van mijn onderdanen, draag ik hierbij op dat eenieder...."
- "In het belang van gerechtigheid en gelijkheid bepaal ik, als vorst, dat vanaf heden alle burgers...."

Invulblad definitieve bevel

Titel

Introductie

Inhoud bevel

Slotargumenten